

Van “Groenpark” naar “Ecoplantage”!

- Hoe het ook anders zou kunnen -

De presentatie van het Groenpark *)

Via een flyer zijn omwonenden van de Loostraat in Eindhoven eind december op de hoogte gesteld van de plannen van het “Groenpark de Kleine Dommel”. Dit bericht kwam als een “donderslag bij heldere hemel” binnen bij veel wijkbewoners, want niemand wist hiervan af. Ook niet dat er al in november 2021 een uitgebreid principe-verzoek was ingediend bij B&W van Eindhoven. Bij het lezen van de flyer krijg je het idee van een natuurproject en werd het niet meteen duidelijk dat het ook om zonneparken gaat, dat ontwikkeld wordt in samenwerking met energiebedrijf Vattenfall.. Daardoor kwam de presentatie enigszins “verwarrend” over. Bij een dergelijk groot project is het gewenst om in contact te gaan met de direct omwonenden en natuurorganisaties om het draagvlak te polsen. Nu kan alsnog wel achteraf worden meegepraat via een “klankbordgroep”. Vijftig procent van het totale oppervlak van 36 hectare is bestemd voor zonnepanelen en dit blijkt –tot op heden- een onbespreekbare voorwaarde te zijn voor het project. De (adviserende) “klankbordgroep” heeft dus beperkte mogelijkheden tot het (mede)vormgeven van het plan. Het is gewenst dat deze eis wordt herzien anders lijkt mij geen levensvatbaar alternatief mogelijk.

Hoe groen is het gepresenteerde “Groenpark”?

Het wordt een "Groenpark" genoemd maar 50% van de nu "groen" gebruikte grond (weiland en akker) wordt omgevormd tot een monocultuur van zonnepanelen. De bestaande (prei)-akkers worden in het huidige plan vervangen door 3 "zonneparken" van in totaal 27 voetbalvelden. Het siet de initiatiefnemers om grond terug te willen geven aan de natuur en een bijdrage te willen leveren aan duurzame energie, maar dit project is te grootschalig en past niet in het natuurgebied van het Dommeldal. Bij Eeneind worden de panelen zelfs tot dichtbij de Kleine Dommel gepland! Natuurorganisaties en wijkbewoners zullen zeker bezwaar gaan maken tegen dit plan. Het plan past ook niet in de plannen die de provincie, diverse gemeentes en het Brabants Landschap hebben met het gebied langs de Kleine Dommel van Geldrop tot Son *) dat deel zal gaan uitmaken van het project “Het Dommeldal uit de verf”(dat weer een onderdeel is van het Gogh Nationaal Park *). Ook landschappelijke aspecten en behoud van het landelijk karakter van de Loostraat schieten met het huidige ontwerp tekort. Een hele **brede strook** langs de rivier de Kleine Dommel en de omringende weilanden moet gereserveerd worden voor “puur natuur”. Hier scharrelen o.a. weidevogels en zelfs regelmatig ooievaars rond! Dat moet je met rust laten. De opzet van het project blijkt ook niet echt duurzaam te zijn. Dit stopt immers na 15-25 jaar want daarna moeten volgens het bestaande plan de zonnepanelen ontmanteld zijn en is de grond dan niet meer bestemd voor agrarische doeleinden. Het motto van Vattenfall is “binnen een generatie fossielvrij” lukt op deze manier niet echt bij dit project, want na een generatie wordt er geen duurzame energie meer opgewekt.

Is dit project haalbaar?

De realisatie van het plan – in deze vorm- lijkt weinig kansrijk, immers naast bovenstaande bezwaren zijn er nog een aantal knelpunten:

- Uit een artikel in het Eindhovens Dagblad *) blijkt dat zowel de gemeente Eindhoven als Nuenen niet erg happig zijn op grootschalige zonneparken op bestaande landbouwgrond
- Het project past niet in de uitgangspunten (de z.g. zonneladder) van de beleidsnota zonneparken van de gemeente Eindhoven *) waaruit blijkt dat in gebruik zijnde landbouwgrond de laagste prioriteit heeft voor toepassing in zonneparken. Ook de provincie Noord Brabant is kritisch *)
- Een aantal wijkbewoners heeft B&W van Eindhoven verzocht het reeds in november 2021 ingediende projectplan *) af te wijzen. Hierop is nog geen antwoord ontvangen
- De grote “zonne energie centrale” is met deze opzet in wezen **een industrieterrein** en dat past niet op landbouwgrond nabij natuurgebieden en zal de gemeente daarvoor ooit het bestemmingsplan veranderen?
- Het project past niet in het toekomstige Van Gogh Nationaalpark *)

Van “Groenpark” naar een “Ecoplantage” !

Alles zou kunnen blijven zoals het nu is, maar ligt er ook niet een kans of zelfs een “uitdaging”? *Is er een ander plan denkbaar dat wel uitvoerbaar en passend is in het van Gogh Nationaal Park en waarvoor een breed draagvlak gevonden kan worden bij de wijkbewoners en tevens ook kansrijker is voor het verkrijgen van een vergunning ?*

Een mogelijkheid met een totaal andere opzet is een ontwerp dat geïntegreerd is in de natuur, afgewisseld met agrarische bestemmingen en meerwaarde oplevert voor zowel de natuur, het landschap, het lokale klimaat, de opwekking van duurzame energie als voor de wijkbewoners en kan ook esthetisch veel aantrekkelijker worden. De bestaande zeer vruchtbare akker (met beregeningsinstallatie!) op de Loostraat zou omgevormd kunnen worden tot een "Ecoplantage" met diverse functies b.v. met kleinschalige biologische landbouw, schapen, kruidentuin, voedselbos, korenvelden, stukjes bos, met recreatieve functies als "natuurpark", wandelpaden, speelgelegenheid en **beperkt** gebruik van zonnepanelen. Dit is ook een veel logischer plek voor een park omdat het dichter ligt bij de bebouwing en beter toegankelijk is voor de wijkbewoners. Biologische groente en fruit teelt kan ook een (aanvullend) duurzaam verdienmodel worden. Ook kleine "stadsboeren" uit de wijk kunnen wellicht een perceel huren. Zodoende kan een "Ecoplantage" ontstaan die bijdraagt aan ecologisch en duurzaam rentmeesterschap en dat zodanig is ingericht dat de omwonenden hun rust behouden. De opgewekte duurzame energie kan gedeeld worden met de omwonenden, die zich daardoor meer betrokken zullen voelen. En... geen zorgen meer om dalende huizenprijzen.

Lokale kennis is beschikbaar.

Er kan gebruik gemaakt worden van de uitgebreide kennis over biologische landbouw van de deskundige mensen van het Wasven. En het plan verder te ontwikkelen met een deskundige ecooloog en landschapsarchitect, die ervaring heeft met de inrichting van ecologisch verantwoorde "zonneweides". En misschien kan ook de natuurbeheerder van de gemeente Eindhoven hierbij betrokken worden.

Gezondheid

Met het "Ecoplantage" concept ontstaat er een combinatie van functies met beperkt gebruik van zonne energie. Deze diversiteit geeft meer stabiliteit en kan ook helpen om het lokale klimaat te stabiliseren en kan b.v. hittestress voorkomen, die onder bepaalde omstandigheden kan ontstaan door een grootschalige monocultuur van zonnepanelen (omdat zonnepanelen zich anders gedragen dan planten). Ook is het een bekend feit dat een natuurpark het welzijn, de gezondheid kan verhogen en de sociale cohesie kan bevorderen. Dit sociale aspect moet niet onderschat worden en kan de kwaliteit van de woonomgeving ten goede komen. Dat kan een belangrijke extra meerwaarde zijn die de initiatiefnemers kunnen bieden aan de wijkbewoners. Zodoende zou de "Ecoplantage 't Hofke" een win-win situatie kunnen opleveren die zeer waardevol kan zijn voor alle betrokkenen. Een dergelijke opzet is wellicht ook mogelijk voor een bepaald gedeelte van de akkers bij Eeneind ?

De voordelen op een rij van een "Ecoplantage":

- Lijkt meer haalbaar, is gunstig voor zowel ecologie als voor economie en vergroot de kwaliteit van het project in hoge mate en is gunstig voor de biodiversiteit en het natuurbehoud
- Geeft een (kleine) bijdrage aan de noodzakelijke energie transitie en de Regionale Energie Strategie waarvoor de urgentie met de dag groeit mede i.v.m. de plannen van de EU voor de afbouw van het Russisch gas.
- Behoud van het agrarisch karakter, de kwetsbare natuur en het natuur landschap rond de Kleine Dommel en is in harmonie met het geplande van Gogh Nationaal Park
- Bestaande akkers worden (deels) omgevormd en behouden hoofzakelijk de agrarische bestemming
- Een vergunning is waarschijnlijk makkelijker en sneller te krijgen, waardoor sneller de noodzakelijke duurzame energie beschikbaar kan komen
- Grotere acceptatie en betrokkenheid verwacht van omwonenden door: gebruik van de lokaal opgewekte duurzame energie, de recreatieve functies en er geen zorgen zijn over dalende huizenprijzen.
- Draagt bij aan gezondheid, recreatie, een stabiel lokaal klimaat en verbetering van de sociale cohesie in de wijk
- Lokale biologische voedselproductie met hoge kwaliteit en bevordering van de lokale economie
- Het is een weg naar ecologisch & duurzaam rentmeesterschap met een gezond verdien model dat niet na 15-25 jaar ophoudt, maar blijft voor de komende generaties

Oproep

De initiatiefnemers worden opgeroepen om het huidige plan los te laten en het draagvlak te onderzoeken voor een nieuwe opzet met o.a. bovenstaande uitgangspunten

Peter van Emden (schriftelijke bijdrage aan de klankbordgroep) 11 april 2022 v2

**) Zie voor uitgebreide informatie : www.hofke-tongelre.info (en kies Groenpark)*